

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๑/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๑๕/๒๕๕๖

วันที่ ๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

เรื่อง นายวรสิทธิ์ กาญจนกิจเกษม (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๘ และมาตรา ๙๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปได้ว่า นายวรสิทธิ์ กาญจนกิจเกษม (ผู้ร้อง) ในฐานะผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๘ และมาตรา ๙๑ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตัดสิทธิของผู้ใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งที่กากบาทในช่องไม่ประสงค์ลงคะแนนอย่างไม่เป็นธรรม โดยไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ ได้ให้การรับรองไว้ กล่าวคือ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๘ ได้บัญญัติเกี่ยวกับการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ถ้าในวันเลือกตั้งมีผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่ากับหรือน้อยกว่าจำนวน

- ๒ -

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้นและจำนวนบัตรเลือกตั้งที่กากบาทในช่อง
ไม่ประสงค์ลงคะแนนเลือกตั้งมีจำนวนน้อยกว่าบัตรเลือกตั้งที่ลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใด
ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้นจะเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้ง ทำให้บัตรเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่กากบาท
ในช่องไม่ประสงค์ลงคะแนนเลือกตั้งถูกตัดสิทธิอย่างไม่เป็นธรรม ในขณะที่บัตรเลือกตั้งที่ว่าเป็น
บัตรดีและมีผลในการยับยั้งการได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและนำไปสู่
การจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ตามบทบัญญัติมาตราดังกล่าว ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๑
ได้บัญญัติเกี่ยวกับการคิดคำนวณสัดส่วน เพื่อให้ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วน
โดยบัญญัติมิให้นำบัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วนที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ทำเครื่องหมาย
กากบาทในช่องไม่ประสงค์ลงคะแนนเลือกตั้งมาคิดคำนวณด้วย ทำให้บัตรเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
ที่กากบาทไม่ประสงค์ลงคะแนนเลือกตั้งถูกตัดสิทธิอย่างไม่เป็นธรรม

ผู้ร้องได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๕ (๑) เพื่อขอให้
พิจารณาว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มา
ซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๑ ไม่สอดคล้องกับเนื้อความในมาตรา ๘๘ และเป็นการตัดสิทธิ
ของประชาชนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างไม่เป็นธรรมโดยไม่คำนึงถึงความเสมอภาค รวมทั้งไม่ถูกต้อง
ตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยเสียงข้างมาก แต่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
ได้แจ้งผลการวินิจฉัยให้ผู้ร้องทราบว่า เรื่องร้องเรียนของผู้ร้องไม่มีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ
ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๘ และมาตรา ๕๑
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ หรือไม่

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยหลักเกณฑ์และ
เงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นกรณีที่ไม้อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” และข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๑ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้” และวรรคสอง กำหนดว่า “การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นกรณีที่ไม้อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๑๑ มาตรา ๒๔๕ (๑) และมาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง (๒) ของรัฐธรรมนูญ”

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ที่จะใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ได้นั้น ต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนดไว้ดังนี้

(๑) ต้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้อันสืบเนื่องมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(๒) บุคคลนั้นต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และ

(๓) ต้องเป็นกรณีที่บุคคลนั้นไม้อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว

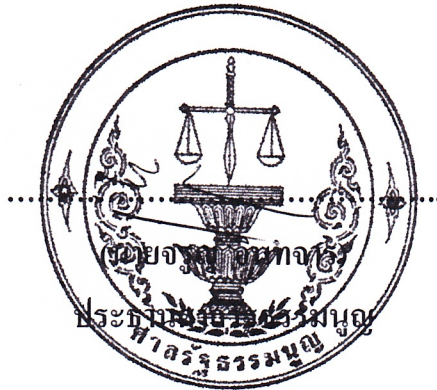
พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีตามคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๘ และมาตรา ๙๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ หรือไม่ แม้ว่าผู้ร้องจะเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งอันเป็นสิทธิที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ก็ตาม แต่รัฐธรรมนูญก็ได้ให้การรับรองไปไกลถึงขนาดที่ว่าเมื่อผู้ร้องใช้สิทธิเลือกตั้งแล้ว องค์กรของรัฐต้องนำผลผลิตผลในการใช้สิทธิมาพิจารณาในทุกกรณี และกรณีตามคำร้อง

- ๔ -

ก็ไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้รับความเสียหายโดยตรงจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวแต่อย่างใด ผู้ร้องจึงไม่ใช่บุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้อันสืบเนื่องมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ทั้งนี้ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ร้องได้ใช้สิทธิโดยวิธีการอื่น คือ ใช้สิทธิทางศาล ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ และร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง (๒) แล้วแต่อย่างใด กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๑ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

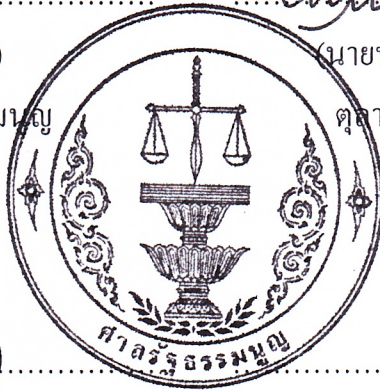
(คำสั่งที่ ๑/๒๕๕๗)

(นายจรัญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายเจติมพล ชอกชूर)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัย ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนุรักษ์ มาประณีต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ